

ΑΓΑΠΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Α΄.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1867.

ΦΥΛΛΑΔ. 11

• Παιδεία γάρ τῶν ἐν ἡμῖν μόνον ἐστὶν ἀθάνατον καὶ θεῖον. »
(Πλούταρχος.)

Σύνοψις ἐμπεριεχομένων.

Βιογραφία τοῦ μακαρίτου διδασκάλου καὶ ἀρχαιομαθοῦς Χ. Φι-
ητᾶ, ὑπὸ Π. Χιώτου. — Ἀρμάνδος καὶ Θηρεσία (Διήγημα). —
Βιβλιοκρισία, « Ἡ Κόμητσα Σαρνύ ». — ΠΟΙΗΣΕΙΣ. — Ἐξομοιώσεις
καὶ παροράματα (εἰς τὸ ἐξώφυλλον).

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ.

ΣΕΡΓΙΟΥ Χ. ΡΑΦΤΑΝΗ.

1867.

ΔΕΛΤΑΝΗΚΗΝΙΣΤΗΝ
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΛΕ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Α΄. ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1867. ΦΥΛΛΑΔ. 11

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΦΙΛΗΤΑ,
ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΜΑΘΟΥΣ,
ΥΠΟ Π. ΧΙΩΤΟΥ.

Εἰς Γραμμένων, κόμην τῆς Ἠπείρου, ἐγεννήθη ὁ Χριστόφορος Φιλητᾶς περὶ τὸ 1787. Ἄγνωστος ἐάν ᾤτο θεῖος αὐτοῦ ἢ ἕλλως συγγενὴς ὁ συνεπώνυμος Κωνσταντῖνος Φιλητᾶς, ὅστις καὶ αὐτὸς Ἠπειρώτης, καὶ ἰατρός ἐν Ἄλλῃ τῆς Γερμανίας ἐκπαιδευθεὶς, συνέγραψε λατινιστὶ περὶ Μαρασμοῦ. Αὐτὸν δὲ προσαγορευθέντα ἰατρὸν, ἐπιστολαῖς καὶ ποιήμασιν ἑλληνιστὶ συνεχάρησαν οἱ λόγιοι Ἀναστάσιος Γεωργιάδης, Νεάφυτος Δούκας, Στέφανος Κομητᾶς καὶ Ζαχαρίας Μαυροῦδης.

Τὰ πρῶτα γράμματα ἐν τῇ γενεθλιακῇ γῆ μαθὼν ὁ παῖς Φιλητᾶς, μετέβη εἰς Ἰωάννινα, καὶ ἐφοίτησεν εἰς τὸ πρῶτον σχολεῖον τῶν Ἰωαννίνων, τὸ Γυμνάσιον ἐπωνυμούμενον ἐκ τοῦ προικοδοτήσαντος αὐτό. Ἐνταῦθα ἤρξατο τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων, καὶ εἶτα μεταβὰς εἰς τὴν Καπλανσιανὴν σχολὴν μετὰ τοῦ συγχωρίτου Κωνσταντίνου Ἀσωπιοῦ, ἐτελειοποιήθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἑλληνικῶν καὶ λατινικῶν ὑπὸ τὸν φιλόσοφον διδάσκαλον Ἀθανάσιον Ψαλίδαν. Οὗτος, ἐν Εὐρώπῃ φιλοσοφῆσας ὑπὸ τὸν Κάντ, ἤρξατο τῷ 1797 τὰς παραδόσεις ἐν τῇ σχολῇ μετὰ τριῶν συνδιδασκάλων, καὶ προσελάβετο ἀμφοτέρους τοὺς δύο τούτους παιδας, οὓς ἐκπαίδευσας μέχρι τῶν 1810, ἀπέλυσε τελειοδιδάκτους καὶ ἀριστεύσαντας τῶν συμμαθητῶν κατὰ τὰς ἐξετάσεις. Διψῶντες ἀμφοτέροι ἀνωτέρως τινὸς ἐπιστήμης, ἀλλ' ὡς ἄποροι παρακωλυόμενοι τοῦ νὰ ἀπολαύσωσι τῶν καταθυμίων πορευθέντες εἰς τὰς κυριώ-

τέρας αὐτῆς πηγᾶς, ἀπεφάσισαν νὰ μεταδώσιν εἰς Εὐρώπην, καὶ ἐκεῖ μετεργόμενοι τὸν διδάσκαλον τῶν ἑλληνικῶν πρὸς τοὺς παρεπιδήμους ἐν Ἰταλίᾳ Ἕλληνας νὰ διατρέφονται, καὶ πορισθέντες ἐπὶ χρόνον ἤθελε προσποιηθῶσιν ἐν τινὶ πανεπιστημίῳ, καὶ οὕτως ἀρυσθῶσι τὰ νάματα τῆς παιδείας. Ἐπὶ τούτῳ λαβόντες συστατικά παρὰ τῶν συμπολιτῶν διήλθον ἐκ Κερκύρας καὶ μετέβησαν εἰς Ἰταλίαν κατὰ τὸ 1814. Καὶ ὁ μὲν Ἀτωπὺς προσεκλήθη διδάσκαλος εἰς τὴν ἑλληνικὴν σχολὴν τῆς Τεργέστης· ὁ δὲ Φιλητᾶς ἐλθὼν εἰς Νεάπολιν ἐδίδασκε τὰ ἑλληνικὰ ἰδιωτικῶς, καὶ ἠκολούθησε τὰ μαθήματα τῆς ἱατρικῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Νεαπόλεως. Ἀξιομνημόνευτος δὲ ὁ πρὸς παιδιὰν ῥηθεὶς λόγος τοῦ ἐξετάσαντος αὐτὸν διδασκάλου ἑλληνιστοῦ Σακέτου. Οὗτος καθυποβελῶν τὸν νέον Φιλητᾶν εἰς τὰς προκταρτηκτικὰς κατὰ νόμον ἐξετάσεις τῶν ἑλληνικῶν, καὶ ἀκούσας παρ' αὐτοῦ ἀνάλυσιν τοῦ συγγραφέως καὶ ἐξήγησιν ἀκριβεστάτην, τοσοῦτον ἐθαύμασεν ὡς ἀσυνήθης περὶ τὰ τοιαῦτα, ὥστε ἰταλιστὶ εἶπεν αὐτῷ· *Caro figlio, tu sei professorone al greco, e sai più di me* (Σὺ εἶσαι καθηγητικώτατος τῶν ἑλληνικῶν, καὶ ἤξεύρεις περισσώτερα μου). (*)

Ἐν Νεαπόλει διατρίβων ὁ νέος σπουδαστὴς τῆς ἱατρικῆς Φιλητᾶς, δὲν παρημέλησεν ὡς ἑλληνιστῆς καὶ ἀρχαιομαθῆς νὰ ἐπισκεπτήται καθημερινῶς τὰς ἐκ Πομπηῆας καὶ Ἡρακλείου μετακομιζομένας ἀρχαιοτήτας, ἐξ ὧν ἐπλουτίζετο καθ' ἡμέραν τὸ Βουρβωνικὸν Μουσεῖον. Ἐνταῦθα παρετῆρει τὸν ἀρχαῖον βίον εἰς τὰ ἐκ παντοῖου εἶδους μετάλλου, ξύλου καὶ κοκκάλου πεποιημένα ἐπιπλα, σκεῦη οἰκιακὰ, ἐργαλεῖα τέχνης καὶ βιομηχανίας, ὅπλα καὶ στρατιωτικὰς σκευασίας. Εἰζήταζε τῆς ζωῆς τὰ χρεῖωδη, οἷα τὰ περιωθέντα, ἄρτοι, κρέατα, ὡά,

(*) Τὸ ἄσπεῖον τοῦ διδασκάλου Σακέτου πολλὰς μοὶ ἔλεγεν ὁ μακαρίτης Φιλητᾶς ἐν περιπάτῳ παιδιᾶς χέριν. Ἡρακλίτω καὶ ἰγὼ ἔτι κατὰ τὴν ἐκ Κατάνης τῆς Σικελίας διάβασίν μου ἀπάντησα ἰταλὸν ἱερέα, ἑλληνιστὴν καὶ διδάσκαλον τοῦ ἐκεῖ δημοσίου σχολείου, ὅστις, ὁμολογῶν τὰς ὀλίγας γνώσεις του εἰς τὰ ἑλληνικὰ, καίτοι ἑλληνιστῆς διδάσκαλος, ἔλεγε πρὸς ἐμὲ καὶ τὸν συνοδοιπόρον μου διδάσκαλον Δημοτρακόπουλον· *Signori professori greci, io sono nel vestibolo della lingua greca, e non so più dai nomi della quinta declinazione λέων λέοντος e del verbo τύπτω, τύπτεις, τύπτει che vuol dir batto*· καὶ ἡμεῖς ἐγελῶμεν, διότι καὶ ἄλλως ὁ ἀνὴρ ἦτο ἐκ τῶν ὑβυσσοτάτων καὶ ἀστεϊεύτο πολὺ μάστιγα ἐν τῇ ποικίλῃ τραπέζῃ τοῦ ἰταλικοῦ ἀτμοπλοίου, ἐν ᾗ συνεπλήρομεν εἰς Νεάπολιν.

κρεῖτοι, σιτηρὰ, ἀλλᾶντες, ἐλαῖαι, κρόμμυα, σκόροδα, φορέματα καὶ ἐπικαλύμματα. Ἐθαύμαζε τὴν πολυτέλειαν τοῦ ἀρχαίου εἰς τὰ ἀθύρματα, τὰς λεπτοουργίας, καὶ εἰς τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ περικοσμήματα σώματος, οἰκίας, τραπέζης καὶ ἀγαλμάτων· οἷα περιδέραια, δακτύλιοι, δακτυλιόλιθοι, βραχιόλια, ἐνώτια, κοχλιάρια, περόναι, ἀγγεῖα ἐλεφάντινα, στέφανοι ἱεροί, σκήπτρα ἱερέων καὶ μάντιων, φιάλαι, κρατῆρες, οὐλοχύται, πρόχοι, ἀμφορεῖς, ποτήρια, ἀμφικύπελλα, χέρνιβες, τρίποδες καὶ τὰ ἄλλα ἐν χρήσει θυσίων. Εἰζηκρίβου τὴν ἐξ ἐποχῆς εἰς ἐποχὴν πρόδον τῆς τέχνης ὑπὸ Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους εἰς τὸ ἐν τῷ Μουσεῖῳ συνεσωρευμένον πλήθος ἀγαλμάτων, ἀνδριάντων, συμπλεγμάτων, ἀναγλύφων, κοιλογλύφων, μουσειώσεων, εἰκόνων, ζωγραφημάτων, τοιχογραφιῶν καὶ νοπογραφιῶν, τῶν ὁποίων ὁ ζωτὸς καὶ στερεὸς χρωματισμὸς, ἀντέχων εἰς ὄλας τὰς προσβολὰς ἡλίου, ἀέρος καὶ βροχῶν, καὶ εἰς τὰς διαφθορὰς τοῦ πικμάγου χρόνου, ἀνεξίτηλος καὶ ὡς ἀρτιφανὴς καὶ χθεσινῆς ἐργασίας παρίσταται εἰς τὰ ὄμματα τῶν περιεργαζομένων ἀκριβολόγων. Εἰς ταῦτα ἐνασμενιζόμενος διέτρεχε πολλὰς τὰς ὁδοὺς τῆς Πομπηῆας. Εἰσῆρχετο εἰς τὰς ἀνακαλυπτομένας οἰκοδομὰς τῶν κατακεχωσμένων ἐκείνων πόλεων, ἐπὶ 17 σχεδὸν αἰῶνας, εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς, κατὰ τὰς καταστροφὰς τοῦ πυριπνόου Βεσουβίου. Ἐθεώρει εἰς τὰς ὁδοὺς τὰ εἰσέτι διατηρούμενα ἔχνη τῶν τροχῶν τῶν ἀμαξῶν. Περιεργάζετο σχέδια οἰκημάτων, ὕλην οἰκοδομῆς, διαθέσιν καὶ διανομὴν τοῦ οἴκου, ἃ πρὸς εὐρύχωρον, ὑγιᾶ καὶ χρήσιμον ἐνοίκησιν ἐπεμελήθη ὁ ἀρχιτέκτων. Διέκρινε τὸν πυλῶνα οἰκίας, τὰς θέσεις τῶν ἐφεστίων θεῶν, τὸν κῆπον, τὴν αὐλὴν μετὰ τῆς ὑδροφόρου πηγῆς καὶ τοῦ περιστυλίου, τὴν αἴθουσαν τοῦ τρικλινίου, τὸν ἀνδρωνίτην καὶ γυναικωνίτην, τοὺς ποικίλως καλλυνομένους μὲ ἐξόχους τοιχογραφίας, ἐν αἷς εἰκονίζονται Ἥρωες, ἔρωτες, πτηνὰ, φυτὰ ἀνθοφόρα, σκηναὶ τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας, καὶ ἔργα τροπαιοφόρου ἀνδρίας, ὡς ἡ ἱστορία καὶ μυθολογία διαμνημονεύουσιν. Ἐπεσκέπτετο τὰς δημοσίους ἀγορὰς καὶ πλατείας, ἐνθα ἴσταντο Τεμένη θεῶν, Βωμοὶ τοῦ δήμου, δημόσια Καθιδρύματα, βασιλικά Βουλευτήρια, Πρυτανεῖα καὶ Δημαρχεῖα. Ἀνήρχετο τὰς κλίμακας καὶ τὰς ἀναβαθμίδας ἀμφιθεάτρων καὶ θεάτρων. Διέβαινε τὰς συνοικίας, ὅπου τὰ οἰνοπωλεῖα, ἀλλαντοπωλεῖα, τὰ ἀγοροπωλεῖα τῶν

Φαυών, τὰ κυβευτήρια, αἱ λέσχει, τὰ φιληδονεῖα. Ταῦτα διέκρινεν ἐκ τῶν ἐντὸς ζωγραφικῶν καὶ τοῦ ἔξω τοῦ τοίχου ἐμβλήματος, τοῦ καταλλήλου εἰς ἐνδειξιν τῆς χρήσεως τῆς οἰκίας. Ἐφριττεν εἰς τὰς καταστροφὰς καὶ μεταβολὰς τῆς φύσεως, συναντῶν τοὺς ὑπὸ τῆς λάβας πυριφλογίστους ἀνθρώπων τε καὶ ζῶων σκελετοὺς, τοὺς νεκροὺς γυναικῶν, αἵτινες ἐναγκαλισθεῖσαι ἔδωκαν τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν τῆς ζωῆς κατὰ τὴν καταστροφὴν ἐκείνην. Ἐβλεπε τὰ ἀπολιθωμένα σώματα ἀνδρῶν, ὧν οἱ μὲν κρατοῦντες ὀλίγα χρήματα καὶ σκευή, οἱ δὲ τὴν κλεῖδα τῆς οἰκίας, ἐνῶ ἔτρεχον νὰ διασωθῶσι, κατεφθάνοντο ὑπὸ χειμάρρου πυρὸς, καὶ νεκροῦντες εἰς τὸ τέλμα ἐκεῖνο τῆς λάβας, φαίνονται νῦν λίθοι ἀνθρωπίνου μορφῆς, περιενδυμένοι πολυπτυχα φορέματα καὶ ὑποδήματα ἀπεξηραμμένα. Βεβαίως ἡ διάνοια τοῦ νέου Φιλητᾶ, διερχομένου Πομπητῶν, Ἡράκλειον καὶ Σταβίαν, ἐτρέφετο εἰς τοσοῦτους θησαυροὺς, ἐξ ὧν συνήθροισεν ἱκανὰ κεφάλαια ἀρχαιομαθίας, ἃ κυκλοφορήσας αὐτὸς κατὰ τοὺς ἐξῆς χρόνους τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας τοῦ, ἐπλούτισε διὰ τοσοῦτων ἀρχαιολογικῶν διατριβῶν τὸν φιλόχραιοι κόσμον.

(Ἀκολουθεῖ) στήλη

ΑΡΜΑΝΔΟΣ ΚΑΙ ΘΗΡΕΣΙΑ

Διήγημα (Πρωτότυπον).

(Ὁρα φυλλάδιον προηγούμενον.)

ΟΙ ΔΥΟ ΦΙΛΟΙ.

Οὐδέποτε κἄν ἡ ἐλαχίστη ἀχλὺς ὑποψίας περὶ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ Καρόλου, περὶ τῆς εὐλικρινούς καὶ ἀδόλου αὐτοῦ φιλίας ἐτάραξε τὸν νοῦν τοῦ Ἀρμάνδου· καὶ ὅμως ἠπατήθη. Εἰς φίλος εὐλικρινῆς εἶναι τὸ τιμαλφέστερον τῶν ἐπὶ γῆς θησαυρισμάτων, εἰς φίλος δόλιος εἶναι ὁ μᾶλλον ἐπάρατος λυμῶν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. Ὁ Κάρολος ὅστις ὤμοσε νὰ κινήσῃ πάντα λίθον, ὅπως ἴδῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν

ἐραστῶν μας τὸν στέφανον τοῦ Ἰμεναίου, αἴφνης καὶ παρ' ἐλπίδα ἤλλαξε φρόνημα· εἰς τὴν καρδίαν του εἰσέφρησεν ὡς ἄσπις ἐντὸς τῆς ὀπῆς του κακοῦργός τις θέλησις. Δὲν ἠδυνήθη νὰ τὴν δαμάσῃ ἦτο νάνος ἐνώπιον γίγαντος. Ἐσφραγίζε τὰ ὠτά του ὁσάκις ὁ Ἀρμάνδος ἔθιγε τὴν πολύηχον τοῦ ἐρωτὸς του χορδὴν, καὶ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον ὁσάκις τῷ ἀνέφερε τὸ θεσπέσιον τῆς Θηρεσίας ὄνομα. Αἱ κακαὶ τῶν ἀνθρώπων διαθέσεις εἰσι σπινθήρες, οἵτινες καθεύδουσιν ὑπὸ παχυλὴν τέφραν ἐν ὕψω αἱ ἀγαθαὶ ἐδρεύουσιν ἐπὶ τῆς καρδίας, καθίστανται δὲ φλόγες πυρίσπαρτοι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει.

Φαντασθήτω ἕκαστος τὴν θέσιν τοῦ Ἀρμάνδου· ἐκεῖνος ὅστις ἐνομιζέτο ὁ μᾶλλον εὐλικρινῆς καὶ ἀφρασιωμένος φίλος του ἠπεῖλει νὰ καταστρέψῃ ἄρδην ὅ,τι ἱερὸν ἀνίδρυσαν αἱ ἀνταποπάσεις δύο τρυφερῶν καρδιῶν! Τί τὸν ὠφέλει ἂν ἡ Θηρεσία διὰ τῆς ἐπιστολῆς της προσεχάλοι αὐτὸν εἰς συνέντευξιν, ἀφοῦ ὁ περιώνυμος ἐκεῖνος κῆπος, ὅστις μόνος ἐπετρέπετο νὰ γίνῃ τῶν ἀποβλήτων μύστις, ἐκλείετο ὑπὸ τῆς φθονοβαροῦς τοῦ Καρόλου χειρός; Πρὸς ποῖον λοιπὸν νὰ καταφύγῃ; ποῦ νὰ στραφῇ; ἀπαξ τὸ νὰ ἐλκύσῃ τις τὸν Κάρολον δυστυχῶς ἐνομιζέτο ἀνέφικτος; Ἄλλ' οὐδὲ ἦτο ἐφικτὸν νὰ μὴ ἐνδώσῃ εἰς τὴν ἐρωτοτροπίαν ἐκείνης ἢν ἐξελέξατο ἡ καρδία του. Ταῦτα ἀνεύκα ἐν τῷ νῷ μετὰ σπαραξικαρδίου λύπης ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν εὕρομεν αὐτὸν ἐντὸς τοῦ δωματίου του, ἀναγινώσκοντα τὸν χειρόγραφον ἐκεῖνον χάρτην. Οἴμοι! αἱ γλυκύθυμοι ἡμῶν ἐλπίδες ἀποβαίνουσιν ἀλγειναὶ θλίψεις, ὅτε παρεμπίπτοντα ἐμπόδια ἀναστέλλουσι τὴν πραγματάωσιν αὐτῶν ἐπ' ἀορίστῳ. Τίς νὰ ἔβλεπε τὸν Ἀρμάνδον καὶ νὰ μὴ τὸν ἐλυπεῖτο; Καὶ ὁ μᾶλλον ἀσπλαγχνός; θὰ ἐσπαράσσετο τὴν καρδίαν, βλέπων ἕνα ἐραστὴν ἐν μιᾷ τοσοῦτῳ δυσχερεῖ καὶ ἐκρύθμῳ θέτει. Ἄπελπις, ἰχνηλάτει ἐπὶ τῶν ἐφθαλμῶν μου μόνιόν τι ἐλπίδος, παραμυθίας· μδλονότι δὲ κατηφῆς καὶ ἄφρων, ἐζήτει ἀντίληψιν, ἀνακούφισιν. Δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσω ἑμαυτὸν περισσότερον· ὠφείλον νὰ ἐνεργήσω μετὰ δραστηριότητος ὅπως δοθῇ ἐν αἶσιον πέρασ ἐπὶ ὑποθέσεως, ἥτις αὐτῷ παρατεινομένη προανήγγελλε δυσχερέστους διὰ τὸν φίλον μου συνεπειάς. Ὁ Κάρολος ἦτο εὐφυῆς, εὐφρέστατος, ἐδέησεν ὅθεν νὰ μετέλθῃ ἰησαυϊτικὸν τι μηχανήμα, ὅπως λάβῃ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὴν κλεῖδα τῆς οἰκίας του.

Σπασμοί χαρᾶς κατέλαβον τὸν Ἀρμάνδον, ὅτε παρ' ἐλπίδα ἐγένετο κύριος τῆς κλειδῆς, ἥτις ἤνοιγε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὴν Εὐδαιμονίαν, τὸν Παράδεισον, ἥτις ἐχάριζεν εἰς αὐτὸν ὅ,τι ἐπόθει καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐλπίσῃ. Ἐμπλεως ἐκ τῶν συγκινήσεων ἐκείνων, αἵτινες πολλάκις ἄγουσιν εἰς παραφορὰν, μὲ ἤρπασε, μὲ ἔσυρεν ἐπὶ τῆς ἀγκάλῃς του, καὶ χωρὶς οὐδὲ λέξιν νὰ προσφέρῃ ἀπέδρα, κρατῶν ἐν χερσὶ τὸν πολυτιμότερον, δι' ἐκείνον, τῶν θησαυρῶν. Δὲν περιέμεινε τὴν ὥραν, ἥτις ἄλλως τε εἶχεν ἤδη ἀρκούντως προχωρήσῃ, ἀλλὰ φθὰς ἤνοιξεν οἰστρηλατημένος τὴν θύραν ἐκείνου ὅστις τὸν ἐφθόνηι, εἰσῆλθεν, ἐγκαταλείψας αὐτὴν ὀπισθὲν του ὀρθάνοικτον, κατέβη τὴν ἀγοῦσαν εἰς τὸν κήπον κλίμακα, ὡθῆσε ἄλλην τινὰ θύραν, καὶ ἰδοὺ εὐρέθη ἐν ἀκαρεὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ παραδείσου, πλησίον τῆς γνωστῆς καγκελοφράκτου, δι' ἧς περιέμενε νὰ εἰσέλθῃ ἡ Θηρεσία.

Ὁ Κάρολος, ὡς ὑπὸ μανθραγόραν καθεύδων, καὶ ἠγνῶει, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ τι ἐλάμβανε χώραν ἐντὸς τῶν μεγάρων του. Ἄνυπόμονος περιεφέρετο ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, ἀνυψῶν ἐπανειλημμένως τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ ὠρολόγιον, ὡς ἐκείνος ὅστις περιμένει νὰ λάβῃ τὸ σύνθημα.

— Μετὰ δέκα λεπτά, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, καὶ ἠκολούθησε τοὺς περιπάτους του.

Παρήλθον καὶ ταῦτα, προσετέθησαν καὶ ἕτερα δέκα, ἡ δὲ κλειὶ δὲν ἐπαρρησιάζετο. Πολλὰ καὶ διάφορα εἰκασίαι ἀπησχόλησαν τότε τὸν νοῦν του· ἄλλως τε ἦτο πλέον καιρὸς νὰ ἀποσυρθῇ εἰς τὰ ἴδια, ὅθεν καὶ ἀπεφάσισε νὰ μὴ περιμείνῃ περαιτέρω τὴν ἀφιξίν μου. Ὅποια ὄντως ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς του, ὅτε, πλησιάζας τὴν θύραν τοῦ οἴκου του, εὗρε τὴν μὲν κλειδα ἐντὸς τοῦ κλειθροῦ, ἠνεωγμένας δὲ ἀμφοτέρως τὰς πτέρυγας! Φωνάζει, μὲ καλεῖ κατ' ὄνομα ἀπαξ, δις, τρίς· ἀλλ' ἡ φωνὴ του φωνὴ ἐν ἐρήμῳ βοῶντος. — Τί ἔπαιον; ὁ Ἀρμάνδος, ἡ μᾶλλον εἰπεῖν ἡ Θηρεσία ἐβράδυνε πέραν τῆς ὀρισιμένης ὥρας. — Ἄφρον θὰ ἐξηλέγχετο ἂν ἐπέμενε περιπλέον, ἀναβάνει τὸν θάλαμον· τὸ ὄνομά μου ἤχει ἐπ' αὐτοῦ, πλὴν οὐδὲ φωνή, οὐδὲ ἀκρόασις. Ὁ Ἀρμάνδος καὶ ἡ Θηρεσία τὴν στιγμὴν ἐκείνην εὐρίσκοντο εἰς ἄλλην σφαιραν, ἦτο λοιπὸν ἀδύνατον νὰ τὸν ἀκούσωσιν. Ἐρευνᾷ, ψηλαφεῖ, ἄνω, κάτω, ἔνθεν ἀκεῖσε· οὐδεὶς, τίποτε, σιγὴ ἄκρα· ἡ σκιά του

μόνη τὸν ἠκολούθει ἐπὶ τοῦ χυνομένου ἐντὸς τοῦ θαλάμου ὀρολεύκου τῆς σελήνης φωτός. Ἀνάπτει τὸν λαμπτήρα του — αἱ χεῖρές του ἔτρεμον ἀπὸ ὀργήν—ἀλλὰ μένει ἐμβρόντητος· ἐνώπιόν του ὡς σκοτεινὸν βάραθρον βλέπει ἠμιάνοικτον καὶ τὴν θύραν τοῦ κήπου. Καταβαίνει, πηδᾷ ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ αὐτῆς, τείνει τὸ ὤψ. Ἐλαφρὸς ψιθυρισμὸς προσέβαλε τὴν ἀκοήν του· σπρώχνει ἐν ἐξάψει τὴν θύραν, τρέπεται πρὸς αὐτὸν φρίκη, ὀργή, μανία τὸν κατέλαβεν· ἂν ἔβλεπε τοὺς δημίους του, ὀλιγοτέραν ἴσως ἤθελεν αἰσθανθῆ ταραχὴν, δόνησιν! Ἰδοὺ τίνος ἐνεκεν ἄμα τῇ ἐμφανίσει τῆς ἀποφορᾶς καὶ ἀπευκαταίας μορφῆς τοῦ Καρόλου ἐν τῷ κήπῳ, ἀμφοτέρω οἱ ἐραστοὶ ἔμεινον ἐμβρόντητοι ὡς κεραυνοβλήθέντες.

Ὁ Κάρολος ἦτον ἀμείλικτος· μόλις ἤκουσεν ὀπισθὲν του τὰ παραλελυμένα τοῦ Ἀρμάνδου βήματα, ἐνόησεν ὁποῖόν τι διελογίζετο, καὶ βήματι γοργῷ ἀπεμακρόνη πάραυτα τοῦ δώματός του, ἄχρι τῆς ἀνχωρήσεως ἐκείνου. Δὲν ἠθέλησεν οὐδὲ εἰς τοὺς πόδας του νὰ ἰδῇ προσπίπτοντα τὸν Ἀρμάνδον, οὐδὲ νὰ παράσχῃ αὐτῷ τὴν συγχώρησιν. Ἐκτοτε οἱ δύο φίλοι διετέλεσαν κεχωρισμένοι ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔρκεσε, καὶ τὸ δρᾶμα ἐπεξετάθη καὶ περαιτέρω.

IV.

ΛΑΓΗ ΚΑΙ ΤΑΦΟΣ.

*O vanité! ó néant! ó mortels ignorants
de leurs destinées!*

Bossuet.

Ἰστάμεθα ἐπὶ κρατῆρος, καὶ ὑπὸ τοὺς πόδας μας ὑπόνομος σκάπτεται· ὡς ἡ ἀρὰ τοῦ Θεσῆως τὸν Ἰππόλυτον, πηντοῦ καταλαμβάνει ἡμᾶς ἡ μῆνις τοῦ Καρόλου. Πανταχόθεν τὸ ἔμμα του φλογώπες καὶ περίπολον μᾶς ἐνεδρεύει, ὀσημέρι δὲ ἐνδον τῶν στέρνων αὐτοῦ κοχλάζει τὸ καθ' ἡμῶν μίσός του. Ἄλλ' ἡ ὥρα τῆς ἐκρήξεως ἤγγικεν. Ἐν ἔτος ἤδη ἔληγεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς εὐτυχῶς ἐκείνης ὅσον καὶ ἐπαράτου συνεντεύξεως, ἐν μέσῳ ἀληθδόνων καὶ δεινοπαθημάτων, ὅτε τέλος ἡ μοχθηρὰ τοῦ Καρόλου καρδιά ἐξέμεσε τὸν ἰὸν τοῦ ὄφως, τὸ ἀποτρόπαιον τοῦ ἔρωτός μας δηλητήριον. Ὡς ἡ ἐγκυμοῦσα τὸν κεραυνὸν Οὐέλλα, ἐμελέτησεν ἐν τῷ νῶ τὸ στα-

νικόν του σχεδίου· οὐδὲ ἐβράδυνε νὰ θέσῃ αὐτὸ εἰς ἐφαρμογήν. Ἡ χαιρέκακος ἐπιβουλὴ, ἡ δύστροπος καὶ κακόπιστος πα-
νουργία, μετ' ἧς ἐπρόδωκεν εἰς τοὺς προστάτας τῆς Θηρεσίας
τὸν πρὸς τὸν Ἀρμάνδον ἔρωτά της, κινουσι τὴν ἀπέχθειαν,
τὸ μῖσος καὶ εἰς τοὺς μᾶλλον πρᾶξι τὴν καρδίαν. Ἀλλοί-
μονον! ἡ ἀγγελικὴ ἐκείνη παρθένος, ἡ ἐφάμιλλος τῆς ἀγνό-
τητος, ἐπέπρωτο νὰ ὑποστῇ ὑπὸ τῶν τυράννων τῆς δεινοτά-
τας βασάνους, νὰ κλαύσῃ μὲ πικρὰ δάκρυα τὸν ἔρωτά της,
καὶ πολλάκις νὰ ἐπιθυμήσῃ τὸν ὕνατον, ὅχι δι' ἄλλο, ἀλ-
λ' ἐπειδὴ ἡ καρδία της ὑπὸ ἔρωτος ἔπαλλε. Θὰ ἐλυπεῖτο, ἡ
θὰ συνεκινεῖτο κὰν ὁ Κάρολος, ἂν ἔβλεπε τοὺς ἀμπερυσσοντας
ὀφθαλμούς της σβεννυμένους ἐν μέσῳ δακρύων, τὰς βροδοχρόους
παρειὰς της μεμαρκαμμένας, τὰς κρινοδακτύλους χεῖράς της συμ-
πλεκόμενας ἀπελπιστικῶς, ἀτημελεῖς τοὺς βοστρύχους τῆς κό-
μης της; ἡ θὰ μετεμελεῖτο ἂν ἤκουε τοὺς ὀλοφυρμούς, τοὺς
θρήνους, τὰ παράπονα; Ὁ τάλας δὲν ἐφοβήθη... τοῦλάχιστον
δὲν ἐλυπήθη τὴν ὠραιότητά της; Προετίμησε νὰ τὴν ἴδῃ κάλ-
λιον ἀναλυομένην ἐντὸς τοῦ βιξανιστηρίου, ἐκπίνουσαν μέχρι
στεφάνης τὸ ποτήριον τῶν πικροῶν ὅπερ αἱ γαῖρές του παρεσκεύ-
ασαν, ἢ εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ ἀδελφοῦ, τοῦ φίλου του! Ἡ δύσ-
τυχος! τίς νὰ τὴν προστατεύσῃ; τίς νὰ τὴν παραμυθήσῃ; ὁ
πατήρ ἢ ἡ μήτηρ της;...

Ἡ καρδία μου μέχρις ὀδύνης κατεθλίβη, ὅτε ἐσπέρην τινὰ
ὀλίγα: ἡμέρας μετὰ τὴν σκηνὴν τῆς προδοσίας, ἐν τῷ μέσῳ
βαθυτάτου σκότους, ἀπαντῶ γυναῖκα τινὰ μελανείμονα ὀδη-
γούμενην ὑπὸ δύο ἀνδρῶν!... Ὡς ἐκ τῆς ἀποστάσεως δὲν
ἠδυνήθην κατὰ πρῶτον νὰ διακρίνω ὁποῖοι ἦσαν ἐν τούτοις ἐπλη-
σιάζομεν ἀλλήλους, καὶ μετ' ὀλίγον εὐρέθημεν κατὰ μέτωπον.
Τίνες οὗτοι; μεγεθύνω τὰ ὄμματα. Θεέ μου! δὲν ἠπατήθην ἤτο ἡ
Θηρεσία, ἦτο ἐκείνη. Στρίψω ὀπισθὲν μου ὡς ἀστραπή· ὁ βη-
ματισμὸς των μοι ἐφάνη κατεσπυσμένος. Διατί; ποῦ ἄγουσι;—
νὰ τοὺς ἀκολουθήσω, ἢ ὅχι;— Ἐνῶ ἀμφιταλαντευόμην ἐπ' αὐ-
τῆς τῆς σκέψεως, σκιά πλανωμένου τινοῦ ἀνθρώπου μὲ ἐπλησία-
σε. Στρέψω πρὸς αὐτόν· ὅπως ἐξεπλάγην! ἦτο ὁ Ἀρμάν-
δος. Μὲ ἐγνώρισε, προσήλθε, διὰ φωνῆς δὲ ὄλας ἠλλοιω-
μενης μοι λέγει·

— Ἐλθε πλησίον μου, ὁ Θεὸς σε ἐξαπέστειλεν.

— Ἀρμάνδε; . . . διατί; . . . ποῦ ὀδηγοῦσι τὴν Θηρεσίαν;

Δὲν μοι ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἠκολουθήσαμεν τὸν δρόμον μας ἄ-
φωνοι· ἐνόμιζες ὅτι συνοδεύομεν νεκρὸν. Μετ' οὐ πολὺ ἀνε-
σχομεν τὸ ἔθμα. Ὀλίγον ἀπωτέρω ἡμῶν ἔστησαν οἱ τρεῖς προ-
πορευόμενοι, ἐν οἷς καὶ ἡ Θηρεσία. Ἐξ ἀπροόπτου, ὡς ἀπὸ
γῆς ἀναδύσας παχύσαρκός τις καλόγηρος εὐρέθη πλησίον τῆς
τοσοῦτον μυστηριώδους ἐκείνης τριάδος, εἶπε πρὸς αὐτοὺς δύο
ἢ τρεῖς λέξεις καὶ ἐπορεύθη πρὸς τινὰ γιγάντειον πύλιν, ὀλί-
γα ἀπ' αὐτῶν βήματα ἀπέχουσαν. Ἦνοιξεν ἐν τῇ δύο κλειθρᾷ
της διὰ κλειδῶν ἃς ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ, ἔσυρε τὸν χονδροειδῆ
αὐτῆς; μοχλὸν ἀποτελέσαντα βαρύνηχον βοήν, καὶ ὤθησε τὴν
μίαν τῶν παραστάδων, ἥτις πάραυτα καὶ ἠνεώχθη. Ἐσωθεν
ἀντανεκλάσθη ἀκτις φωτός· οἱ τρεῖς οὕτως εἶπεν ἄγνωστοι
ἐπλησίασαν· τὸ ὄχρον τῆς Θηρεσίας πρόσωπον ἐχρυσίσθη ὑπὸ
τοῦ φωτός. Ὡς τὸ πρόβατον ἄγεται ἐπὶ σφαγῆ ἵνα διὰ τοῦ
ἰδίου αἵματος ἐπισφραγίσῃ τὴν ἀθωότητα καὶ τὴν ἀδυναμίαν
τῆς φύσεώς του, οὕτως ἐφέρετο ἡ δύσεως νεάνις εἰς τὸ μονα-
στήριον τῶν κορασιῶν, ὕψως ἀνετώτερον ἀπαριθμῆ ἀνά μίαν
τὰς πάλσεις τῆς καρδίας της.

Σκηνὴ τις ἄφωνος ἔλαθε χώραν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς εἰ-
σόδου· ἡ Θηρεσία ἥτις ἔκαμε ἐν βῆμα ἵνα εἰσέλθῃ ἔστη, ἐ-
στράφη περίξ αὐτῆς, ὡς ἵνα ἀποχαιρετήσῃ τὸν κόσμον ὃν
ἐγκατέλειπεν· ἀφοῦ δὲ ἐπεξέτεινε μέχρις ἡμῶν τὸ ἔθμα της,
ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ εἰσῆλθε μόνη, μόνη. Ὁ Ἀρμάνδος, ὠχρὸς
καὶ κατηφῆς ὡς τὸ ἄγαλμα τῆς Εἰμαρμένης, παρετήρησε καὶ
τὴν ἐσχάτην τῶν κινήσεών της. Οἱ φρουροὶ ἀπῆλθον. Ἡ θύρα
κλειομένη ὑπὸ τοῦ καλογήρου ἀφῆκε μέγαν κρόνον, ὁ
μοχλὸς ὤθηθη τρίζων ὑποκώφως καὶ διακεκομμένως, ἐκάστη
δὲ στροφὴ τῶν κλειθρῶν παταγωδῶς διαπερῶσεν τὰ ὄτα ἐ-
φαίνετο ὡς νὰ ἀπέληγεν ἐπὶ τῶν μυχῶν τῆς καρδίας τοῦ
φίλου μου.

Ὁ Κάρολος ἐφαίνετο καταβεβλημένος ὑπὸ τῆς λύπης, μό-
λις ἀντείχεν ἐπὶ τῶν παρακλεισμένων ἠπάτων του καὶ ὀλίγου
δεῖν νὰ λειποθυμήσῃ. Εἰς ὅσα τῷ εἶπον, μοι ἀπήντησεν οὐ-
δέν· ἡ φωνὴ του ἐχάθη καθ' ὀλοκληρίαν ἀπὸ τῶν χειλέων του,
δεινὴ προαίσθησις κατέτρυχε τὸ στῆθός του. Ἐπλησιάζομεν τὸν
οἶκόν του, ὅτε πρὶν νὰ μὲ ἀποχαιρετήσῃ ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς,
μὲ ἐθεώρησεν ἐξ ἐπιπολῆς, ἀκολούθως·

— Δεινὸν πεπρωμένον, μοὶ τὴν ἀφῆρσας διαπαντός, εἶπε καὶ ἐκρύβη ἐντὸς τῆς εἰσόδου.

Ὁ ἀτυχὴς προέγνω ὅτι πρὸς ἡγγίζε δι' αὐτὸν δεινὸν τι ἄφρευκτον, τοῦ ὁποῦ δὲν ἠδύνατο νὰ προῖδῃ τὸ τέλος. Ἡ ὄψις τοῦ μοναστηρίου, κλειομένη ὀπισθεν ἐκείνης ἦν ἡγάπα, τῷ ἐφάνη πλάξ ἥτις ἐπειράτο νὰ τὴν καλύψῃ διαπαντός ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς. Καὶ τῶντι, μόλις δέκα ἡμέραι παρηλλοῦν ἀπὸ τῆς ἐν τῷ μοναστηρίῳ εἰσόδου καὶ φόβος πανικὸς διεχύθη καθ' ἅπασαν τὴν νῆσον, ὡς ἐκ τῆς ἐνσκηψάσης ἐπιδημικῆς νόσου.

Ἐφθινεν ἤδη τὸ ἔτος 1835, μεθ' ἔκτου φέρον πικρὰς καὶ μαύρας ἀναμνήσεις. Ἀνέκαθεν μετὰ φρίκης καὶ οἴκτου ἀναπολεῖ τις ἐν τῷ νῷ τὴν ἐπάρατον ἐποχὴν ἐκείνην, καθ' ἣν τὸ δξύτομον τῆς χολέρας, ὡς ὁ μόνος τοῦ παντός ἄρχων, ἐδέσποζε μεταξὺ ἡμῶν. Σπαραξικάρδιον ἦτο τῶντι νὰ βλέπῃ τις χιλιάδας ἀνθρώπων, ἀπὸ τοῦ πένθους μέχρι τοῦ πλούτου, ἀπὸ τοῦ παιδὸς μέχρι τοῦ ἐσχατογῆρου, περιμενόντων ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν τὸν θάνατον. Ἐπακαλούμεθα τὴν θείαν ἀντίληψιν, προσεκλίνομεν εἰς δεήσεις, εἰς ἱκεσίας, εἰς προσευχάς, ζητοῦντες ἄσυλον ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πετρῶν τοῦ Ἰψίστου· ἀλλ' ἡ νόσος ἐπεξετείνετο καὶ φθορὰ παρηκολούθει καὶ ὄλεθρος. Σήμερον στερούμεθα τοῦ ἀδελφοῦ, τὴν ἐπισῶσαν τοῦ φίλου, καὶ οὐδὲ νὰ τοὺς πλησιάζωμεν μᾶς ἐπιτρέπεται, οὐδὲ νὰ τοὺς ἀσπασθῶμεν μᾶς συγχωρεῖται. Ὁ πατήρ κλαίει τὰ τέκνα του, ἡ μήτηρ τὸν σύζυγον, ὁ ἐραστής τὴν ἐρωμένην του· παντοῦ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμος, παντοῦ τάφος καὶ θάνατος. Οὐδὲ στιγμὴ ἄνετος· ὑπὸ τὸ δῶμα τοῦ ψυχοζῆραγοῦντος διέρχεται ἡ μονότονος καὶ νεκρικὴ ψαλμῶδια, ὑπὸ τὰ παράθυρα τῆς οἰκίας του ἐλαύνουσιν ἐπὶ φορητῶν ἀμαξῶν φύρδην μίγδην δεκάδας καὶ εἰκάδας πτωμάτων. Ὁ βίος ἡμῶν ἀβίωτος· οὐδὲ ζῶν πλέον, οὐδὲ κίνησις. Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἐκείνου οἴκου ὅστις ἐκεῖ πέραν, παρὰ πλεύρωσιν τοῦ παραδείσου τοῦ Καρόλου, ἐγείρεται, τί τάχα συμβαίνει;

Ἡ νόσος, ἡ βροτολοιγὸς ἐκείνη νόσος τὴν προσέβαλε, καὶ ὁ θάνατος δὲν ἐφείσθη τοῦ κάλλους τῆς ἐρατεινῆς Θερεσίας.

Μία τοσοῦτον λυπηρὰ ἀγγελία ἤχησεν ἀναφανδὸν μέχρι τῆς ἀκοῆς τοῦ Ἀρμάνδου. Οὗτος, οὐχὶ πλέον φοβούμενος τὸ μίσμα τῆς χολέρας, ἀλλ' ὡς ἄτρωτος ἐλαύνων εἰς συνάντησίν του, ὅπως ἀντιπαλαίσῃ κατ' αὐτοῦ, ἐφθασεν εἰς τὸ μοναστήριον. Ἐρωτᾷ, ἐξετάζει· δυστυχία του! ἡ Θερεσία δὲν ἦτο ἐκεῖ. Σπεύδει πρὸς τὸν οἶκόν της· ἀλλ' ἦτο ἀργά, ἐτελεύτησεν.

Ἄν ὁ κόσμος ὅλος ἐν μιᾷ καὶ μόῃ στιγμῇ ἐβυθίζετο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, τασαύτην ἀπελπίασεν ἦτο ἀδύνατον νὰ αἰσθανθῇ. Διπλοῦν ἄλγος· δὲν ἤρκει ὅτι ἐστερεῖτο τοῦ πολυτιμοτέρου ἐπὶ γῆς ὄντος, ἀλλ' οὐδὲ ἠδύνατο νὰ τὸ πλησιάσῃ, νὰ τὸ ἀσπασθῇ! ἂν ἡ νόσος δὲν τὸ ἤρνεῖτο, ὑπῆρχον ἄλλοι οἵτινες τὸ ἐμπόδιζον. Δυστυχῆς ἀνθρώπε, ἅπαξ ἐπλάσθης ἀπὸ γῆν, διατί νὰ ἔχῃς ψυχὴν; ἀφοῦ δὲ ἔχεις ψυχὴν, διατί λυπεῖσαι τὸ σῶμα;

Ὁ Ἀρμάνδος, ὡς ἐκείνος ὅστις ἐν ἀκαρεῖ ἀπόλλυσι τὰς διανοητικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, ἤγετο καὶ ἐφέρετο δίκην φρενοβλαβοῦς ὑπὸ δυνάμειος ἀκαταλήπτου. Διήλθε πλησίον τοῦ συνεντευκτηρίου, πλησίον τῆς καγκαλοφράκτου ἐκείνης, δι' ἧς ἄλλοτε εἰσῆλθεν ἡ Θερεσία, καὶ οὐδὲ κἂν ἐστράφη· δὲν εἶχε τὸν νοῦν του. Μόλις ἤρκεσαν, ὁ δίσμοιρος, νὰ εὔρη γωνίαν τινα ἵνα ἐντὸς αὐτῆς κρύψῃ τὴν ἀλγηδόνα τοῦ στήθους του. Αὐτόθι ἠλίθιος, ἐξἄλλος περιέμενεν ἱκανὴν ὥραν· ὅτε συνῆλθεν εἰς ἑαυτὸν ἀπεικταία τις φαντασία κατεπλάκωσε τὸν νοῦν του· ἠθέλησε νὰ ἀκολουθήσῃ ἐκείνην ἣν ἡγάπα καὶ εἰς αὐτὸν τὸν τάφον, νὰ γίνῃ αὐτόχειρ. Ἐν τῇ παραφορᾷ τῆς λύπης του ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανὸν, ὡς αἰωνίαν διαμαρτύρησιν, ὑπετραύλισεν ὀλίγας λέξεις ὡς νὰ εἴπῃν— ἂν μοὶ τὴν ἀφαιρῆς ἀπὸ τὸν Κόσμον, δὲν θὰ μὲ ἐμποδίσῃς νὰ εἰσέλθω μετ' αὐτῆς ἐν τῷ τάφῳ—καὶ ἠγέρθη ὅπως πραγματοποιήσῃ τὸ σχέδιόν του. Ἀλλ' ἦτο νύξ.

Πρῶτον ἀντικείμενον, ὅπερ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ἀπῆντησεν, ἦτο μέγας τις ἀνημμένος φανὸς, τὸν ὅποιον ἐκράτει ἀγερώχως μελανεῖμων τις, ὑπὸ τὴν εἰσοδὸν τοῦ οἴκου ἐκείνης ἣν ὁ θάνατος ἀφείλετο. Ὁ μανιώδης, οὕτως εἶπεν, ἐστάθη καὶ παρηρετῆρει ἐναγωνίως τὸν ἄγνωστον φανοῦχον. Ἐνῶ δὲ ἐπλανᾶτο εἰς διαφόρους σκέψεις, ἐλαφρὰ τις παραχῆ ἠκούσθη αἴφνης. Φεῦ! Φεῦ! ἐπὶ τοῦ νεκρικοῦ φερέτρου ὑπεβάσταζον ἐκείνην,

ἦτις ἄλλοτε ταχεῖα καὶ πτερόεσσα ἐπήδησεν ἐπὶ τοῦ κήπου, εἰς συνάντησιν τοῦ ἱερατοῦ τῆς!

Ἱερεὺς τις ἀτρόμητος προηγεῖτο, ὑποτονορῶζων τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν· οὕτως ἢ πενήθηρὰ ἐκείνη συνοδία ἐξήλθεν, ὁ δὲ φανοῦχος ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῆς. Ἐπορεύοντο· ἐπισθεν αὐτῶν ἤκούετο ὁ κοπετός καὶ οἱ λυγμοὶ τινος συνοδοιποροῦτος· ἦτον ὁ Ἀρμάνδος, μόνος τὴν ἠκολούθησε. Τὸ σκότος τῆς νυκτός, ἢ πάνδημος καὶ κατηφῆς σιγῇ, αἱ περιοδικαὶ ἐπικλήσεις τοῦ λειτουργοῦ ἐκφωνοῦντος· τὸ «Κύριε ἀνάπαυσον...» κῦζκνον τοὺς γόους τοῦ Ἀρμάνδου, ὅστις οὐδένα πλέον εἶχε νὰ φοβηθῇ. Ἄμα ἐφθασαν ἐπὶ τοῦ νεκροταφείου, ἢ κοιλάς ἐκείνη τοῦ κευθμῶνος τῶν νεκρῶν ἐξάλισσε τὸν νοῦν του· μὲλοντοῦτο οὐδὲ βῆμα ἀπεμακρύνθη τοῦ φερέτρου. Ἢ ταφὴ ἀνεβλήθη διὰ τὴν ἐπιούσαν. Ὁ Ἀρμάνδος, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἔλειπον αἱ σωματικαὶ του δυνάμεις, ἠδυνάτει καὶ ἄλλως νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν νεκρὸν ἐκείνης τῆς ἡγάπα καὶ ἐμελλε νὰ χωρισθῇ διαπαντός. Τὴν πρῶταν ὅμως τῆς αὔριον ἐχάθησαν ἢ τε νεκρὰ καὶ ὁ ζῶν.
(Ἔπεται τὸ τέλος)

BIBΛΙΟΚΡΙΣΙΑ.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ ΣΑΡΝΥ.

Ἀναγγείλαντες ἐν τῇ 9ῃ φυλλαδίῳ τοῦ ἀνά χειρας περιοδικοῦ τὴν εἰς μηνιαία φυλλάδια ἔκδοσιν τοῦ ἀξιολόγου μυθιστορηματος τοῦ Κυρ. Ἀλ. Δουμάς Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ ΣΑΡΝΥ, μεταφρασθέντος ὑπὸ τοῦ Κυρ. Ἀλ. Σκαλίδου, καὶ ὑποσχθέντες ὅπως ἐπανεέλθωμεν, εὐχαρίστως πράττομεν τοῦτο.

Ἐπιχειρήσας ὁ Κυρ. Σκαλίδης τὴν μετάφρασιν καὶ ἔκδοσιν τοῦ μυθιστορηματος τούτου, βεβαίως προσφέρει τοῖς φιλανχνιώσταις βιβλίον ἐν ᾧ εὐρίσκονται τεχνιέντως συνδεμένα τὰ τερπνὸν μετὰ τοῦ ὠφελίμου. Ὁ ἀπειρα γραφῆς Δουμάς θαυμαζέται, εἰς τὰ προηγούμενα μάλιστα καὶ ἐπόμενα τοῦ ἐν λόγῳ μυθιστορηματος, διὰ τὴν τέχνην μεθ' ἧς ἐνόησε τὰ ἱστορικὰ μετὰ τῶν πλαστῶν, καὶ οὕτως ἢ ἀνάγνωσις αὐτῶν οὐκ ἀποκαθίσταται ὀχληρὰ, ἀλλὰ μᾶλλον θεληκτικὴ καὶ θαυμασία.

Πολλοὶ ὄντες γνώμης ἐναντίας πιστεύουσιν, ὅτι ἢ ἀνάγνωσις τῶν μυθιστορημάτων εἶναι πολὺ ἐλαθερὰ καὶ ἐπιζή-

μιος εἰς τοὺς νέους, ὡς, λέγουσιν, ἀποκαλυπτόντων αὐτοῖς τὸ κακὸν, ὑψούντων μέχρις ὑπερβολῆς τὸ καλὸν, καὶ τέλος παριστανόντων συμβάντα ὅπως ἰδεώδη. Σεβόμενοι τὴν γνώμην τῶν Κυρίων τούτων, καὶ μηδὲως ἐννοοῦντες ὅπως διὰ τῶν γραφομένων καταπολεμήσωμεν αὐτούς, ἐνδεικνύομεν ὅποση, ὅχι ζημία, ἀλλ' ὠφέλεια δύναται νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἐπισταμένης ἀναγνώσεως τῶν μυθιστορημάτων.

Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ παρεννοήσεως ἐξηγοῦμεθα, ὅτι ἢ ἀνάγνωσις αὐτῶν δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἀνευ, δὲν πρέπει δηλ. ὁ εἰς αὐτὰ ἐνασχολούμενος εἰς αὐτὰ καὶ μόνον ἀεννάως νὰ στρέφῃ τὴν προσοχὴν του, ἀλλ' ὡς τέρψις, ἐξ ἧς μόνον τὰ ὠφέλιμα νὰ συνάγῃ καὶ ἐναποταμιεύῃ.

Ἐν ἐκάστῳ μυθιστορηματι δεφείλει ἀναντιρρήτως νὰ ὑπάρχῃ καὶ ὁ ἠθικὸς σκοπός. Πρὸς αὐτὸν δέον ἀδιαλείπτως νὰ τείνῃ ὁ ἀναγνώστης, αὐτὸν νὰ ἀνιγενεῖ, ἐπ' αὐτοῦ νὰ σκέπταιται. Ἐν τῷ μυθιστορηματι, ὡς ἐν κατόπτρῳ, ὁ ἄρπαξ βλέπει τὸν ἄρπαγα (διὰ τῶν ζωηροτέρων χρωμάτων, δὲν τὸ ἀρνούμεθα, χρωματιζόμενον) ἀρπάζοντα δλοκαλήρους περιουσίας, καὶ ἀστέγους ἐγκαταλείποντα οἰκογενείας. Ὁ φρεναπάτης βλέπει ἑαυτὸν ἀπατῶντα κόρας ἀμώμους μέχρι τοῦδε, φέροντα τὴν ἔριδα ἐν μέσῳ ἀνδρογύνων ἐν εἰρήνῃ βιούντων. Ὁ φιλάργυρος θαυμάζει σχεδὸν ἀποκαλύπτων ὁπόσων ὠφελειῶν πρόξενος ἢ θελεν ἦσθαι ὁ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ νεκρὸς μένων πλοῦτος. Ἢ δὲ προσωποποιήσις αὐτῆ δύναται κάλλιον παντός ἄλλου μέσου νὰ φέρῃ τὰ αἰσιώτερα ἀποτελέσματα, νὰ γίνῃ ἀφορμὴ τῆς πρὸς τὰ ἀπίδλητα ταῦτα ἐλαττώματα ἀποστροφῆς. Εὐρισκόμενος δὲ ὁ ἀναγνώστης κατελιγμένος ὑπὸ τοῦ τρόμου δν ἐμποιεῖ αὐτῷ ἢ ἐντύπως τῶν κακουργιῶν, βαθμηδὸν αἰσθάνεται τὴν καρδίαν εὐφροσύνως πάλλουςαν ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ θριάμβου τῆς ἀρετῆς, καθότι ἀνευρίσκει τὸν ἀδύνατον ἐνδυναμούμενον, τὸν κακοῦργον αὐστηρῶς τιμωρούμενον, καὶ τὸν πταίσαντα μετανουῶντα. Εἰς τινὰ δὲ τούτων τοσαύτη εἶναι ἢ αὐστηρότης τῆς τιμωρίας, ὥστε καὶ τοι ἀνυπομόνως αὐτῆ περιμένεται, φθάσασα ὅμως φέρει τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀναγνώστου· καὶ ἰδοὺ γεννᾶται ἢ συμπάθεια πρὸς τοὺς δυστυχεῖς, συμπάθεια εὐγενεστάτη, ὑψηλοτάτη, καθὸ ἀφορῶσα ἄνθρωπον ὅστις πρότερον ἦτο ἢ ἀποστροφή καὶ τὸ μῖσος ἀπάντων. Θέλει τις νὰ ἴδῃ τὴν συζυγικὴν εὐδαιμονίαν,

τὴν φιλίαν, τὴν πατρικὴν φιλοστοργίαν, τὸ υἱικὸν φίλτρον,
ἐκεῖ τὰ ἀνευρίσκει καὶ ὡς ὑπογραμμὸν αὐτὰ δύναται νὰ λάβῃ.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γένει· περὶ δὲ τῆς «Κομῆσης Σαρνῶ», ἐξ
ἧτων δυνάμεθα νὰ ἐνοήσωμεν ἕκ τε τῶν προηγουμένων καὶ
τῶν τριῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντων φυλλαδίων, τὸ μυθιστόρη-
μα τοῦτο περιέχον τὴν συνέχειαν τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστά-
σεως εἶναι λίαν ὠφέλιμον διὰ τὴν λεπτομέρειαν μεθ' ἧς αὕτη
εἶναι γεγραμμένη. Προτρέποντες οὖν πάντας τοὺς φιλαναγνώ-
στας πρὸς ἐνθάρρυνσιν τοῦ Κυρ. Σκαλίδου, συγχαίρομεν αὐτῷ
ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ τῆς μεταφράσεως, καὶ εὐχόμεθα ἵνα εἰσακου-
σθῶμεν.

ΑΝΑΡΑΓΑΘΗΜΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ.

κατὰ τὸ ἱερὸν 1821 ἔτος.

(Ὁρα ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ὑπὸ Πουκεθίλλου)

Εἰς τοῦ Τζαλόγκου τ' ἀκρινὸ
Καὶ ἐνδοξοῦ ἐκεῖδ' ἄκρον,
Ὅπου τ' ἀργὸ τοῦ βογγητοῦ
Εἰς τὰ φτερά τοῦ ἀέρος
Τὸ λευκὸ κῦμα ἀπαρατῆ,
Ἐξῆντα ἐκεῖ Ἑλληνίδες,
Χάνωντας ταῖς Ἐλπίδες,
Ἐπῆγαν νὰ σωθοῦν.

Ὁραίαις ἄν μαγιάτικα
Τραντάφυλλα ἢ καυμέναις,
Μ' ἐλπίδα νίκης καὶ τιμῆς
Μία καρδιὰ ἐνωμέναις,
Στὸ ἔρμο καταθύγιο
Κλεισμέναις ἐθρηνούσαν,
Καὶ τ' Ἀπλαστοῦ ἐζητοῦσαν
Θάβρος ὡς νὰ χ α θ ο ὦ ν.

Θρηνῶντας τῆς πατρίδος των
Τὰ βάσανα τὰ μύρια,
Ἐβλέπανε χριστιανικὰ
Κορμιά ἀφ' τὰ μαρτύρια

Νὰ βγαίνουν, καὶ νὰ φεύγουνε
Δαφνοστεφανωμένα,
Μὲ νέφη τυλιγμένα
Κατὰ τοὺς οὐρανοὺς.

Ἀλλὰ ἔς ἐκείνην τὴν στιγμήν
Τρομακτικῆ ἤραιοῦνε
Ποδοβολή, κι' αὐτιάζονται,
Προσέχουνε, σιωποῦνε,
Τὸ πνεῦμα ποῖος τοὺς ἔταραξε
Ἀπὸ τὴν ἡσυχίαν;
Ἄχ ἴδαν ἔπο μακριὰ
Τοὺς ἀπιστοὺς ἐχθροὺς.

Σὰν τὸ κοπάδι ποῦ δσμη
Τοῦ λύκου τὸ ξαφνίζει
Κι' ἀλαφιασμένο ἕνα τροχὸ
Μὲ τρόμο σχηματίζει,
Ἔτσι κ' ἐκείαις εἰς τὴ θωρίαν
Ἐκείνη ἐμαζωχθῆκαν,
Κι' ἡ ὄψες τοὺς γίνηκαν
Ἐπὶ ῥόδα ἄν μοσχαῖς.

Μισόβυστος ὁ Ἥλιος
Ἀγκάλιασε τὴ Δύση,
Κι' ἕνα στερεὸ χαιρέτισμα
Ἐκείναις εἶχε ἀφήσει,
Τὴν ὥρα ποῦ ἐδένανε
Εἰς τὸ χορὸ τὰ χέρια!
Ἦοῦ ἔβιάζοντο τ' ἀστέρια
Νὰ λάμπουνε γιὰ κείαις.

Ὅσαις μαννάδες ἦτανε
Καὶ βρέφη ἀθῆα βασταίαν
Μὲ πικρὰ δάκρυα καὶ φιλιὰ
Γιὰ γάλα τὰ ἐχορταίαν!
Καὶ κεία ὠμέ! τὰ ἀφτεγα
Ἀμέριμνα ἐκυττούσαν
Κι' ἀόψα χαμογελοῦσαν
Στὴν μητρικὴ ἀγκαλιά.

Ἰσως το' Ἀγγέλους θά ἔλεπαν
Ὅπου φτεροκτυποῦσαν
Τριγύρω στὰ μαλάκια τους,
Καὶ ταῖς στιγμαῖς μετροῦσαν
Μὲ ταῖς ἐξῆντα συντροφιά
Νὰ πάρουν στὰ φτερά τους
Μὲ τ' ἄλλα ὀμήλικά τους
Νὰ σμίξουνε ψηλά.

Σὲ ἄγιο ἀρχίζει Δέησι
Ποῦ τ' ἄνω κάτω ἐσμίγαν,
Καρδιαῖς ἐξῆντα ἀνοίξαν
Καὶ μιὰ εὐθὺς ἐγίναν,
Στόν Ὑψιστο μυστήρια
Θερμὰ ἔσομολογιοῦνται,
Κι' ἄλλο δὲν ἀγροικιοῦνται
Παρ' ἀναστεναγμοί.

Δέονται, καὶ κυττάζουνε
Σὲ σύγνεφα ἀνθοφέραις
Νὰ γλυκαλλάζουνε φιλιὰ
Δύο οὐρανίαις Κόραις,

Ἦ Ἀλευερίαν καὶ ἡ Ἐρησιαν,
Ποῦ ψάλλαν μ' ἀγγελουδία
Ἡρωικὰ τραγουδία
Ἀπάνου ἀφ' τὴν σφαγή.

Ἄφοῦ δειθῆκαν σκόνονται,
Κι' ὠραῖο χορὸ ἀρχινοῦνε,
Μὲ μαῦρα ξέπλεκα μαλλιά
Ζέφυροι παιγνιδούνε,
Ἀκούονται φτερουγίσματα
Χαρμόσινα τραγουδία,
Στὰ πόδια τους λουλουδία
Φυτρώνουνε κι' ἀνθοί.

Χάρου πνοὴ ἀκούεται!
Στὸ γύρο ἕλιγοστεύουν,
Καὶ τὰ δοντοτριξίματα
Τῶν σκύλων περισσεύουν,
Κ' ἕνα Πάφ—πάφ, ὅσ' ἀσημαντρο
Θανάτου ἐκεῖ ἔγροικιέται,
Τὸ κῦμα ἀνοίγει—κλειέται
Στεφάνια τοὺς φορεῖ.

Ἀπὸ ἀφροὺς ὀλόλευκη
Φορέσαν ντυμασία,
Τὸ θεῖο ἔλαμψε σημεῖο
Ἀπάνου ἀφ' τὴ θυσία,
Τὸ Πάφ τὸ νεκροσῆμαντρο
Ἐπαψε νὰ σημαίην,
Ἄχ! ἀπὸ κείαις δὲν μένει
Κάμμια εἰς τὴ φθορά.

Εὐθὺς τ' ἀστέρια ἐμέριασε
Ἀριστερὰ, δεξιά
Ὁ Οὐρανὸς νὰ ταῖς δεχθῇ
Στὴν ἄνω Βασιλείαν,
Οἱ ἄγγελοι ταῖς ἔπληραν
Εἰς τὰ γαλάζια μέρη,
Ποῦ μόνον ἕνα χέρι
Τὰ πάντα κυβερνᾷ.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΚΑΥΟΚΕΦΑΛΟΣ.

Εἰς τὸν θάνατον τῆς δεσποσύνης

Ἐλοισίας Μεσσάλα.

Ἀφήσετε, γλυκὰ πουλιά,
Μὴν ὦρα τὸ τραγοῦδι
Κ' ἐλατ' ἐδῶ νὰ κλάψουμε
Ἐνα νεκρὸ λουλοῦδι,

Ὄπου ἄκαιρα ἐμαράθηκε
Χωρὶς κἀνὲν ν' ἀφήση
Μπουμποῦκι ἀπὸ τὰ σπλάγγνα
Νὰ τὸ μοιρολογήση. [του

Ἐζήλεψεν ὁ οὐρανὸς
Τὴν τόση του ὠμορφάδα,
Τὴν ἀθωότη τῆς ψυχῆς,
Τῆς ὄψης τῆ λαμπράδα,

Κι' ἔστειλε νὰ τὸ πάρουνε
Ἐἴκοσι δῶα ἀστέρια
Γλυκὰ σὰν τὸν παράδειτο
Ἀθῶα σὰν περιστέρια. (*)

Τὸ δῶστυχο, ὅταν ἀνοιζε
Κι' ἐκεῖνο στὴν πεδιάδα
Πῶχει τὴ δάφνη τὴ μυρτιά
Στολίδια ἢ πρατινάδα,

Πόσαις φοραῖς, χρυσὰ πουλιά,
Δὲν τῶδατε νὰ κλάψη
Κι' εἰς τὴν ἀθῶα σας καρδιά
Νέα φωτιά ν' ἀνάψη!

Ἐθρήνησε ὅταν ἔχασε
Τὸ μαῦρο τὴ δαφνοῦλα
Κι' ἐγύρευε παρηγοριά
Στὸν κρίνο, στὴ μυρτοῦλα.

Ἀλλὰ τρία βῆδα εὔσομα
Πόνον πολὺ τοῦ ἀφήκαν
Τὴν ἀνοιζὶ τὰ δῶστυχα
Κι' ἐκεῖνα ἐμαραθῆκαν.

Καὶ δύο μοσκιαῖς 'ποῦ ἐλάμπανε
Σὰν ἠλιακὰς ἀστῆρες
Τὴν περασμένην ἀνοιζὶ
Τὸ ἀφήσανε κι' ἐκεῖναις!

Καὶ τοῦ ἔμειναν γιὰ συντροφιά
Οἱ στεναγμοὶ καὶ οἱ ὀρθῆνοι—
Στὸν κόσμον τοῦτον ὅποιος ζῆ
Τέτοια φαρμάκια πίνει.

Πλὴν τώρα ὅπου τὸ 'πῆραν
Τ' ἀθῶα τ' ἀγγελουῖδια
Καὶ συντροφεύουν τὸ φιλι
Μὲ ἀρμονικὰ τραγοῦδια,

Κυττάζετε το, ἀθῶα πουλιά,
Φεύγει πετάει στὰ νέφη
Καὶ κάπου κάπου εἰς τὴ γῆ
Θολὸ τὸ βλέμμα στρέφει!

ΑΓΓΕΛΟΣ Ν. ΒΕΡΚΙΟΣ.

(*) Σ. Σ. Α. Ἡ ἀτυχὴς ἦγε τὸ εἰκοστὸν δεῦτερον τῆς ἡλικίας τῆς ἔτος*
κατὰ λάθος δὲ ἐσημειώθη ἐν τῷ προλαβόντι ὅτι ἦτο ἐνεκαὶκαὶδεκαετής.

Διανοητική διὰ τῆς ἀμίλλης ἀνάπτυξις, καὶ ἐντεῦθεν ἀναζω-
πύρωσις τῶν αἰσθημάτων, ἰδοὺ ὁ σκοπὸς τοῦ ἡμετέρου Συγγράμ-
ματος. Ἔνεκα τούτου προσκλοῦνται ὅσοι τῶν ἡμετέρων φιλο-
μούσων συνδρομητῶν θέλουσι ἵνα, μεταφράζοντες ἢ συγγράφον-
τες, κοσμήσωσι τὰς ἡμετέρας σελίδας, αἵτινες εἰς αὐτοὺς μόνον εἶ-
ναι ἀνοικταί.

ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ.

Ἡ προπληρωμὴ τῆς συνδρομῆς εἶναι ὄρος ἀνυπέρβλητος·
γίνεται δὲ μετὰ τῆς παραλαβῆς τοῦ πρώτου φυλλαδίου καὶ
προσδιορίζεται ὡς ἑπεται.

Διὰ τοὺς ἐντὸς τῆς νήσου ταύτης ἀνὰ Τομηνίαν Πένια 12
» » ἐκτὸς " " " " " " 15
Ἐλευθέρᾳ ταχυδρομικῶν.

Εἰδοποιήσεις

Τὴν ἀθῶν προσκαλεῖται ὁ Νέος Παναγιώτης
Χρυσικόπουλος νὰ μᾶς πληρώσῃ τὰ καθυστε-
ρούμενα μέχρι λεπτοῦ, διότι ἀηδιάσαμεν πλέον
μὲ τὰς ἀνόστους ὑπεκφυγὰς του. ἀνάγκαι καὶ
κόσμον τῆς

—Παρακλοῦνται οἱ ἐνκαῦθα καὶ ἀλλαχοῦ Συνδρομηταί μας,
οἱ μὲν νὰ ἀποτίσωσιν, οἱ δὲ νὰ μᾶς ἐμβάσωσι τὰς συνδρο-
μὰς των, μέχρι τέλους τῆς πολῦ, τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς, διό-
τι ἄλλως θὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν δυσάρεστον ἰστέον ἐπιδημο-
σιεύσωμεν τὰ ὄνόματά των ἐν τῷ πρὸς εἰς.

—Ὁ ἐν τῷ Δήμῳ «Μεσογαίων» συνδρομητὴς μᾶς γενναίως καὶ
προθύμως ἐπλήρωσε τὴν συνδρομὴν του· τὸ λάθος δὲν προήλθεν
ἐξ ἡμῶν.

Παραρράματα τοῦ 10ου Φυλλαδίου.

Σελ. 161	στίχ. 5	ἀντὶ	ἔπαζεν	ἀνάγν.	ἔσιζεν.
» 165	» 24	»	ἐκλείπει	»	ἐκλείπε.
» 169	» 23	»	εἶπεν	»	οἶδεν.
» 176	» 3	»	ὅτι	»	ὅ,τι